

Nesseby Rådhus,
9840 Varangerbotn
Mob: 90110562
E-post: th@ofr.no

Hasvik Rådhus
9593 Breivikbotn
Mob: 90852916
E-post: bente.olsen.husby@hammerfest.kommune.no

Til:
Fiskeri- og Sjømatminister Odd Emil Ingebrigtsen
Fiskeridirektøren
Stortingets Næringskomitè
Nord-Norgebenken på Stortinget
Troms og Finnmark Fylkeskommune
Media

Nesseby 1. mars 2021

Uttalelse – Snøkrabben må skape aktivitet og sysselsetting på kysten

Øst-Finnmarkrådet og Vest-Finnmark Rådet er to interkommunale politiske samarbeidsorganer, som til sammen organiserer alle de 16 kystkommunene i Finnmark. Rådene har fokus på samfunns- og næringsutvikling i kystsamfunnene.

Bakgrunn

Snøkrabben er en ny art i Barentshavet, og ble første gang observert i 1996. De første kommersielle fangstene ble landet i 2013, og i de påfølgende årene bygget det seg opp et betydelig fiskeri, hovedsakelig lokalisert på den russiske delen av kontinentalsokkelen i Smutthullet.¹

I 2015 ble snøkrabben definert som en sedentær art(i) og dermed omfattet av lovgivingen for kontinentalsokkelen (Nærings- og fiskeridepartementet, 2015). Ifølge denne er det opp til kyststatene, Norge og Russland, å bestemme hvordan de ønsker å forvalte snøkrabben på sine kontinentalsokler.¹

Med virkning fra 2017, besluttet Russland å ikke tillate norske fartøy å fiske snøkrabbe på den russiske delen av kontinentalsokkelen i Smutthullet. Det førte til en betydelig lavere fangst og dårligere økonomi for de norske fartøyene som deltok i fisket i de påfølgende år.¹

De aller fleste fartøy som i dag har tillatelse til fangst av snøkrabbe i Barentshavet driver et fiske med ombordproduksjon av cluster. Denne fangsten leveres til fryseterminaler og sendes derfra direkte til markedet.

¹ Ref: Hogrenning, E. & E. Henriksen, Økonomisk fiskeriforskning, 31: 1-2021, s. 29-41

I en kort periode mellom våren 2015 og høsten 2016 ble det blant annet landet levende snøkrabbe til fabrikken som Seagourmet Norway AS hadde operativ i Båtsfjord. Dette ble det stopp på da fartøyene som leverte fangst der, fisket under Latvisk flagg. Disse ble i 2016 nektet fiske da EU ikke hadde noen egen kvote av snøkrabbe i Barentshavet. Denne fabrikken sysselsatte opp mot 60 produksjonsarbeidere i Båtsfjord.

Dagens status

Havforskningsinstituttet (HI) sier i sin rapport at størstedelen av snøkrabbebestanden fortsatt finnes på russisk sokkel i Barentshavet, med en synkende tetthet vestover innover norsk sokkel. Data fra økosystemtoktet i 2019 indikerer en noe økt utbredelse og tetthet av snøkrabbe på norsk sokkel.

HI skriver i sin rapport om bestandsvurdering og kvoterådgivning for 2020 følgende:

Bestanden av snøkrabbe har økt betydelig siden 2010. Biomassen av snøkrabbe større enn 100 mm skallbredde estimeres til å ligge mellom 0,16-0,47 tonn/km² (95% konfidensintervall), hvilket tilsvarer mellom 50 til 95 % av Bmsy. Det er stor usikkerhet knyttet til dette estimatet.

Norske fartøy som ønsker å delta i fisket etter snøkrabbe må søke Fiskeridirektoratet om tillatelse til å bli med i dette fisket (Konsesjonsforskriften, 2006 § 1-2 og § 6-1). Med en slik tillatelse kan et fartøy delta i fisket etter en totalkvote (Forskrift om forbud mot fangst av snøkrabbe 2014, § 3). Gitt at totalkvoten ikke er satt for høyt sikrer den totalbestanden mot overfiske. En slik forvaltning legger derimot ikke nødvendigvis til rette for en optimal økonomisk utnyttelse av ressursen (ref. HI).

I en situasjon med totalkvoter uten begrensinger på fartøynivå, ligger det til rette for et kappfiske.

I snøkrabbefisket finnes det i dag en betydelig høyere andel fartøy som har tillatelse til å fiske enn fartøy som faktisk fisker. Det kan synes som norske rederier posisjonerer seg for å oppnå gratis og potensielt verdifulle rettigheter i et framtidig lukket snøkrabbefiske gjennom å kunne vise til historisk aktivitet i fisket. Dette kan føre til at fartøyene blir med/værende i fisket til tross for dårlig lønnsomhet (ref. HI).

I dag er det så å si kun fartøy med produksjon om bord som utnytter snøkrabberessursen her i Norge. Dette i motsetning til land som har utnyttet denne ressursen over mange år.

I Canada, som er det landet som har størst fangstmengde av snøkrabbe (bortimot 70% av verdens totalfangst), blir bortimot 100% av krabben ført til land for prosessering. Dette har gitt en betydelig sysselsettingseffekt innenfor landindustrien.

Øst-Finnmarkrådet og Vest-Finnmark Rådet er blitt gjort kjent med at det nå arbeides aktivt for å lukke snøkrabbefiske, basert på historiske rettigheter. Da kan man innføre en fartøykvote som gjør at man får optimalisert fisket i forhold til marked og biologi. Isolert sett er dette bra. Da har man større muligheter for planlegging og oppbygging av et marked for fersk og levende snøkrabbe

Men Øst-Finnmarkrådet og Vest-Finnmark Rådet ønsker ikke at fisket lukkes før fiskere og landanlegg i vår region får sin rettmessige andel av dette fisket. Forskere ved HI har i tidligere prognoser gjort anslag på at snøkrabbefisket har potensiale til å bli en større økonomisk ressurs enn hele de totale torskefiskeriene i Norge.

Det vil derfor være av svært stor økonomisk og sysselsettingsmessig betydning at denne resursen også kommer kysten til gode. På samme måte som innenfor kongekrabbenæringen, ser man for seg å kunne øke verdien betydelig per kg fisket snøkrabbe ved å ta den til lands og sende den fersk eller levende ut til markedet.

Øst-Finnmarkrådet og Vest-Finnmark Rådet ber derfor Regjeringen ved Nærings- og Fiskeridepartementet om å sørge for at snøkrabbefisket ikke lukkes før fiskeri- og sjømatnæringen langs kysten er sikret en betydelig andel av fremtidig kvotegrunnlag og verdiskaping.

Som prinsipp bør det legges til grunn at 50 prosent av TAC (total allowable catch) skal allokere for fartøy som leverer fangsten levende eller fersk til landanlegg på kysten.

Med vennlig hilsen

Wenche Pedersen (s)
Rådsleder
Øst-Finnmarkrådet

Marianne S. Næss (s)
Rådsleder
Vest-Finnmark Rådet